

list safhada herkese çalıştığı kadar» formülü tatbik edilmiştir.

2 — Bir yandan istihsalin gelişmesi, öteyandan iktisatta kapitalizm artıklarının katı surette tasfiyesi insanların vicdanlarında da-ğıştirecek; kapitalizimin her türlü ideolojik döküntüsünden kendini kurtarmış yepyeni bir insan vücuda gelecek ve bu insanın içtimal hayat kaidelerini müşahede etmek için cebir ve tazyik tetbirlerine ihtiyacı kalmıyacak, bu kaideleri basit bir itiyat müşahede eder gibi müşahede edecektir,

3 — Cemiyetin idari fonksiyonları o derece basitleşmiş olacaktır ki, sosyalist devre-
deki devlet şekilleri sayesinde, umumî hizmetler her kes görebilecektir.

Şartları tahakkuk etmiş olan tarihi devrenin devamınca cebir ve tazyik vasıtası olan devlet yavaş yavaş ortadan kalp olacaktır. Devletin «sönüp gidişi» marks ve enkels tarafından bu suretle ifadelendirilmiştir.

Demek oluyorki cemiyetin sınıflaşmasıyla doğmuş olan Devlet yine sınıflarla birlikte sönüp gidecektir.

Eşyanın idaresi, insanların hükümeti yerini tutacaktır. (Karl Marks) müstahsillerin müsavi ve serbest bir iştiraki esasına dayanarak istihsalı yeni baştan tanzim edecek olan cemiyet bugünkü her türlü devlet makinelerini antikalar müzesindeki yeni yerine koyacak .

Berkşoy Basımevi - İstanbul

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ YAYINLARI: 3

2310

DEMOKRASİ

ve

SOSYALİZM

Yazan Etienne Fajon Çeviren Esat Âdil Müstecâbi

İstanbul

1946

23:0 Gerçek Demokrasinin Şartları

Bundan evvelki fasılda[1] Fransa'da ve bazı kapitalist memleketlerde mevcut olan demokrasiyi tahlil etmiştik. Bu tahlil bize demokrasinin çifte karakterini açığa vurmaya yaradı. Biri müsbet karakteri, ki haiz olduğu hürriyetler ve haklar bakımından feodal devlete nisbetle büyük bir ilerlemeyi temsil eder. Diğeri, tahdit edilmiş formel karakteri, ki içtimai müsavatsızlığın devamı, kapitalist azlık tarafından halk ekseriyetinin istismarı demokrasinin haiz olduğu hürriyetlerin hakiki surette kullanılmasına engel olur.

Verimli demokrasiden ne anlıyoruz? Bundan anladığımız şey bir demokrasinin yalnız hürriyetleri değil aynı zamanda bu hürriyetleri kullanmaya elverişli maddi vasıtaları da ihtiva etmiş olmasıyla ancak hakiki demokrasi olabileceğidir. Verimli ve hakiki bir demokrasinin başarılmaması için marksçılar

böyle bir demokrasinin şartlarını aramayı lüzumlu görürler.

İnsanın insan tarafından istismarının kaldırılması

Mademki kapitalist cemiyetindeki demokrasi insanın insan tarafından istismarı, içtimai müsavatsızlık sebepleri tahdit edilmiş bulunuyor. Şu halde verimli bir demokrasinin ilk şartı içtimai müsavatsızlığın, insanın insan tarafından istismarının ortadan kaldırılmasıdır.

Bu fikire bütün açıklığıyla Maurice Thorez'in gazeteci M. Millet'e verdiği beyanatında görülebilir.

« Hakiki hürriyet, insanın insan üzerindeki hakimiyetinin kaldırılmasıdır. Bu istismar bâki kaldıkça insan hiç bir zaman hür olamayacaktır. Kapitalist istihsal usulü ise mutlak surette insanın insan tarafından istismar edilmesi esasına dayanır. Bu usul işte bunun için top yekûn hürriyeti kabul etmeyecektir. İşte bunun için en demokrat kapitalist devletlerde bile kanunlarla tanınmış fakat hadiselerle ortadan kaldırılmış müsavat ile, Halka demokratik hürriyetler bahş

eden ana yasalarla, yolunca bir şikâyetten ferdi meneden fakirlik arasında; formel hürriyet ile hakiki ve müsbet kölelik arasında tam bir ziddiyet alevlenmektedir.

Bir kelime ile, içtimai müsavatsızlık, insanın insan tarafından istismarı baki kaldıkça ve kapitalist cemiyette olduğu gibi içtimai müsavatsızlık ve insanın insan tarafından istismarı kapitalist azlık tarafından büyük istihsal vasıtalarının hususi mülkiyetine bağlı bulunduruldukça hakiki ve verimli bir demokrasiye varmak imkânsızdır; böyle bir demokrasinin şartı büyük istihsal vasıtaları hususi mülkiyetinin ortadan kaldırılmasıdır.

“Müsavatçılık,” yok

Markscıların kaldırmak istedikleri içtimai müsavatsızlık, sınıflar arasındaki müsavatsızlıktır.

Marksizme isnat olunan, herkesin şahsiyetini boğmayı, «Standard» bir insan yaratmayı güden ferdler arasında mevcut farkları ortadan kaldırma iddiası hiç bir esasa dayanmaz.

Marksizm ferdleri müsavileştirmek nazariyesini «müsavatçılık» nazariyesini asla ted-

ris etmemiştir. Engels l'Anti-Dühring adlı meşhur eserinde bu mevzuu şu suretle ifadelemiştir:

«Proletaryanın talep ettiği müsavatın hakiki miktarı sınıfların tasfiyesini talep etmeye kadar varır. Bu haddi geçen her türlü müsevat isteği ise ancak manasızlığa münce olur».

Bu ne demektir? Bu şu demektir, ki insanların ferdleri müsavî olmadıklarını inkâr etmek manasız bir şey olur. Ferdler fizik ve zekâ bakımından aynı olarak doğmazlar; insanlar tabiat bakımından az veya çok kuvvetli, zekâ bakımından ise az veya çok zekidirler.

Markscıları, ferdleri müsavileştirmek istemekle itham eden kapitalizm müdafileri hakikatin aksini söylemiş oluyorlar,

Asıl hakikai şudur ki, ferdlerin inkişafına, şahıs gelişmelerine hiç bir zaman markscılar değil fakat içtimai müsavatsızlık esasına dayanan kapitalist cemiyet engel olmaktadır.

Bunu gayet basit bir hadise ile isbat edeceğiz. Kapitalist cemiyetinde halkın fakir sınıflarının çocukları arasında bir çoğu zekâ bakımından son derece istidatlı olmalarına

rağmen, on üç yaşından itibaren sırf hayatlarını kazanmak için çalışmaya mecbur kalmaları yüzünden bilgilerini artıtmadıkları şahsiyetlerini inkişaf ettiremedikleri bir hakikat değilmi dir?.. Kapitalist sistem kendi müdafilerinin marksöılara yüklemek istedikleri şeyi yani şahısların her bakımdan gelişmelerine engel olan ferdleri aşağı tutma usulüyle müsavileştirmegi yine kendisi tahakkuk ettirmektedir.

Nerede kaldı ki, insanın insan tarafından istismarı ortadan kaldırınca insanlar doğdukları günden itibaren şahsiyetlerini inkişaf ettirmek hususundaki müsavi şanslardan istifade edeceklerdir. Marksöıların ideal insanı Mouric Thorez'ın bir beyanatında işaret ettiği gibidir.

«Ideal insan Orijinal şahsiyetini hür bir cemiyette inkişaf ettiren hür insandır.»

Demekki, büyük istihsal vasıtaları kapitalist mülkiyetinin ortadan kaldırılması, binnetice insanın insan tarafından istismarına nihayet verilmesi ve insan şahsiyetinin inkişaf hürriyetine kavuşması verimli bir demokrasinin şartlarını teşkil edecekir.

İktidarın Kazanılması

Büyük istihsal vasıtaları kapitalist mülki-

6

yetinin ilğası işinin mükavemetle karşılamak-
sızın yapılamıyacağını anlamak zor bir şey
değildir. Muhtelif sınıf ve ticari teşebbüs-
lerin ve bu arada büyük bankaların sahibi
bulunan kapitalist zümrenin kendi imtiyazla-
rından yine kendi arzusuyla vargeçmeğe razı
olacağına inanmak güç bir hayaldir.

Onu, Şübhesiz zorlamak icabedecektir;
Eksoriyetin yani bütün bir halk kütlesinin,
kapitalist zümrenin mağduru bütün sınıfların
kendi kanununu istismarcı azlığa kabul et-
tirtmesi icabedecekti Bunu ona nasıl empu-
ze edecektir.

Devlet proplemini tetkik ettikten sonra
şunu öğrenmiş oldukki, bir memleket halkı-
nın bir kısmının kendi iradesini diğer bir kıs-
ma kabul ettirebilmemesi için bir cebir ve
tazyik altından yani devletten faydalanması
lâzımdır. Burdan şu netice çıkar; emekçi
halk kitlesi büyük istihsal vasıtalarının sos-
yalizasyonunu kapitalist zümreye iktidarı
ele geçirmek suretiyle ancak devlet vasıta-
siyle empoze edebilir.

İşte verimli bir demokrasinin başarılması
şartlarından birinin iktidarın emekçi kitleler
tarafından, halk tarafından ele geçirilmesine
bağlı oluşu bu zarurettten ileri gelmektedir.

7

Hükümet iktidarının kazanılması kolay bir iş değildir. Faşizimin tetkiki bize isbat ediyor, iktidarın işçi sınıfı ve halk tarafından kazanılması ihtimalinin icab ettirdiği hal ve vaziyetlerde kapitalist zümre buna tehdit ve şiddet yolu ile mukabele etmekte tereddüt etmemektedir.

Demek oluyor, emekçi kitlelerin iktidar mevkiine parlamento ekseriyetinin, umumî reye iştirak edenlerin yarısından bir fazlasının mutedil bir zaferle geçebileceğini ümit etmek boş bir hayal olacaktır, Avusturyalı bir nazariyeci sosyalist otta Bauer tarafından müdafaa olunan ve ileri sürülen % 51 nazariyesine böyle bir iktidarı elde etme telekkisinin ne olduğunu, ne netice verdiğini avusturya hadisesi bize gösterdi. Madamki kapitalist zümrenin halk tarafından hükümet kurulmasını yani devlet iktidarına el konmasını cebir ve şiddet kullanmak suretiyle önlemeye karar vermiş olduğunu biliyoruz: şu halde halkın kendi kuvvetleri kapitalist zümrenin bu mukavemetini kırabilecek bir şekilde birleştirip organize etmesi o zümrenin gayretlerine rağmen iktidarı ele geçirmesi icab eder.

II. — Halk Hükümeti

Halk iktidarı ele geçirmeğe, iktidarı kullanmaya mecburdur; halk hükümeti olmaksızın herimli ve tam bir demokrasiye varılmaz. İşte vardığımız ilk neticeler bunlar.

Bu neticeler bizi halk hükümeti meselesi ni tetkike sevk ediyor. ne için böyle bir hükümet zaruridir? bunun roli nedir? şekilleri nedir? bütün bunlar cevap vermeğe mecbur olduğumuz meselelerdir. Bu alanda her şeyden evvel mühim olan tarihten alınan dersleri aydınlatmak dır.

Tarih Öğrettikleri

Tarih bize öğretiyor ki: bir memleketin istismar olunan sınıflarının heyeti mecmuası istismarı kaldırmak için istismarcı sınıfın imtiyazlarını ilga etmiş olması kâfi değildir; tarih yine bize öğretiyor ki: istismar olunan sınıfların istismar eden sınıfa ait imtiyazları her ilga iğışinde istismarcı sınıf bu imtiyazları önüne geçilmez şiddetli bir teşbbüs ile tekrar tesis etmiştir. Bilhassa 1789 ihtilalinden alınan ders böyledir: ihtilâl tarafından bütün imtiyazlarından mahrum edilmiş olan

asil sınıf, yenildiğini kabul etmedi: memleket içinde ayaklanmalar tertip etti, diğer sınıfların mümessilleri hakkında ihanetler hazırladı. Asillerin henüz iktidar mevkiini muhafaza ettikleri yabancı memleketlerin kaybetmiş olduğu imtiyazları tekrar elde etmek maksadile iş birliği yapmaktan çekinmedi.

1789 ihtilâl tarihi bize şunu öğretti ki yeni sınıflar kazandıkları zaferi büyük bir gayret ile kurumaya: asil sınıfın mukavemetini ve onların eski vaziyeti tekrar tesis için giriştikleri teşebbüsleri kırmak maksadile yeni bir devlet kurmaya mecbur oldular.

Tarihi vakaların peşi sıra halk işlere El koyunca bu defa asil sınıf yerine yeni bir istismarcı sınıf, Kapitalist burjuvazisi geçince halkın kendi haklarını korumak için kurmuş olduğu devlet tekrar yeni bir hadise ile karşılaştı. Meselâ 1871'de Fransada Paris halkı iktidarı ele aldığı halde kapitalistler Prusyalıların yardımıyle imtiyazlarını tekrar kazanmaya muvaffak oldular.

Marks Paris kommonunun bu tecrübesine (la guerre civile en fremce) adlı eserini tahsis ederek bundan şu neticeyi çıkarmıştır:

«Kapitalist cemiyet ile kommunist cemiyet arasında birinden diğerine geçmeye ya-

rar ihtilâlcı bir değişme devresi gelir. Bu siyasi intikal devresine tekabül eden devlet, ihtilâlcı Proletarya diktatörlüğünden başka ne olabilir! » (2)

Marks bize şunu öğretmiş oluyor. Kapitalistlerin imtiyazları ellerinden alındıktan sonra proletaryanın tarihi bir devrenin devamı boyunca diğer emekçi sınıflarla el birliği etmemesi, sermayenin yeniden iş başına geçme teşebbüslerini kırıcı tedbirlere baş vurması, bunun için de bu vazifeyi başarabilecek bir devlet kurması lâzımlıdır.

Halk hükümetinin kurulması zaruridir.

Böyle bir devlete niçin lüzum vardır? Büyük burjuvazinin kuvvet ve imtiyazları bir defa elinden alındıktan sonra nasıl olur da halkın elde ettiği zaferleri tehlikeye düşürecek ve imtiyazlarını tekrar ihya edebilecek bir kuvveti muhafaza edebilir?

Bu meseleye, Rus ihtilâlinin ve Sovyet iktidarının zengin tecrübelerini tetkik ederek cevap vermek kolaydır. Herkes bilir ki 1917 yılının ilk teşrin ayında eski Rusya

(2) Karl Marx ve F. Engels : Critiques des programmes de Gotha et d'Erfurt. 1934

halkı, işçiler, köylüler ve küçük halk tabakaları iktidarı ele geçirmeğe ve bu sayede büyük kapitalistlerin ve büyük ârazi sahiplerinin tasarruf haklarının ilgasına muvaffak oldular.

Halkın iktidar mevkiine geçişini takip eden hadiseler eyice göstermiştir, ki kapitalistler kendilerini kat'i olarak yenilmiş saymayarak tasarruf ve mülkiyet haklarını kaybettikten sonrada kuvvetlerini muhafaza etmişler ve halkın iktidarı elinde bulundurmasını bir hayli güçleştirmişlerdir.

Sovyet tecrübelerinin ışığı önünde bunun sebeplerini tedkik edelim.

Birinci sebep: Bir memlekette imtiyazlarını kaybeden kapitalistler, diğer memleketlerde iktidarı ellerinde bulunduran büyük burjuvaziye tutunuyorlar; Rus ihtilâli bize anlatıyor ki, halkın iktidarı ele almasını takip eden uzun seneler içinde diğer memleketlerin (bilhassa Fransa, İngiltere) kapitalistleri, Rusyadaki kapitalist imtiyazlarının geri verilmesine yardım maksadile Sovyetler birliğine karşı silâhli müdahaleleri ve doğrudan doğruya harbi organize ettiler.

İkinci sebep: İmtiyazlarından mahrum edilen kapitalistler bazı avantajları muhafaza

ediyorlar. Paraya sahip bulunuyorlar (Halkın iktidarıyla aldığı bir sırada mübadele vasıtası olan parayı ortadan kaldırmaya imkân yoktur). Bu para ile tekrar iktidarı ele geçirmeğe matuf teşebbüslerin dayandığı sivil harp çetelerini organize etmek ve onlara mali yardımda bulunmak imkânını elde ediyorlar. Yüksek teknik adamlar ile irtibatı temin ediyorlar. (Fransada Cagoulardların sui kasd tahkikatı Michelin, Gignoux ların ve diğerlerinin Etval sui kasdlarını yapan bazı mühendislerle irtibatlı olduklarını meydana çıkardı). ve kapitalistleri imtiyazlarından mahrum ettikten sonra, kendi davasına bağlı yüksek teknisyenlere lüzumu kadar sahip bulunmayan halk mevcut kadrodan istifade etmeğe ve bazan düşman ajanlarını bu suretle yerlerinde tutmaya mecbur kalıyor.

Bu mevzu dolayısıyla Sovyetler Birliğindeki ilk büyük sabotajın davalarında müccrim sandalyelerinde oturan şahısların evvelce kapitalist sanayiinin yüksek tekniğini idare etmiş insanlar olduğunu hatırlatmak her halde faydalı olur.

Üçüncü sebep: Mevkilerini kaybetmiş olan kapitalistlere sadakatlara bağlı bulunan

eski yüksek askeri kadronun mühim bir kısmı sivil bir harp halinde kapitalizmi ihya maksadile halk kuvvetlerine karşı asi kuvvetlerin sevk ve idaresinde mühim bir rol oynarlar.

Halk tarafından iktidarın ele alınmasını müteakip başlayan sivil harbi imtiyazlarından mahrum edilmiş olan kapitalistlerin dört sene müddetle devam ettirebilmelerinin amillerinin biri de işte budur.

Dördüncü sebep: Halk iktidar mevkiine geçince ancak istihsalın belli başlı vasıtalarına tasarruf eden büyük kapitalistlerin mülkiyet ve tasarruflarını ortadan kaldıracaktır. Sanayi ve ziraatin orta ve küçük müstahsillerinin şahıs mülkiyetlerine dokunmaz. Bu küçük müstahsiller başkalarının emeğini istismar etmezler. Bunların mülkiyeti kendi çalışmalarının mahsulüdür; Bunlar halk hürriyetlerinin kullanılmasına hiç bir suretle karşı koymezler.

Milyonlarca köylü, esnaf, küçük tüccar iktidarı ele alınması ve büyük sermayenin ihyası teşebbüslerinin önlenmesi için diğer emekçi sınıflarıyla iş birliği etmesi iyi ve zarurl bir şeydir. Ancak küçük ve orta burjuvaziin, ileride tekrar gözden geçireceği-

imiz bazı gelişme şartları kapitalizmin yeniden doğmasına elverişlidir. Eger halkın bu orta tabakası istihsal ve mülkiyetin kolektif şekillerinin lüzumuna kendi has tecrübeleriyle kani olmazlarsa yine kendi enkazları üzerinde kapitalizmin tekrar doğduğunu görmek tehlikesine maruz kalırlar.

İktidar mevkiine geçen halkın vazifeleri

Yukarıda işaret edilmiş olan haklı sebeplerle iktidar mevkiine geçmiş olan halk ancak şu şartlarla zaferini koruyabilir.

1) Yabancı kapitalizmin her türlü müdahale teşebbüslerini kırmaya muktedir olmak.

2) Kapitalistlerin dahili plânlara göre tanzim ettikleri her türlü eski hale gelme teşebbüslerini kırmaya muktedir olmak.

3) İstihsal vasıtalarının kolektif mülkiyeti ve halkın orta tabakalarının kendi arzularıyla istihsalın ve mülkiyetin içtimai şekillerine geçişi esasına müstenit yeni ve sosyalist bir ekonomi sistemi kurmaya muvafak olmak.

Halk, bu vazifeleri ancak eski istismarcılara karşı icabeden tazyik vasıtalarını, yani

bir devleti emrine hazır bulundurmakla bağarabilir,

Yabancı kapitalist hükümetlerinin müdahalesine nihayet vermek için, meselâ sov-yetler birliği bir ordu ve bir devlet partisi kurmaya mecbur oldu.

Eski istismarcıların cürümlerine ve sabotajlarına bir nihayet vermek için mahkemeler, hakimler, hapishaneler ve devletin heyeti mecmuası teşkil eden teşekküller ihdasına mecbur oldu.

Halkın, kapitalist zümreye galip gelmesi iktidarı ele alması kâfi değildir, kapitalist zümrenin her türlü eski hale gelme teşebbüslerinin muvaffak olmasını önlemek için derhal kendi kuvvetini, kendi devletini yaratması lâzımdır.

Bugün umumî bir tabir ile ifade olunan aşağıda lüzumunu izah edeceğimiz «proletarya diktatörlüğü» bu devlet meselesi ile ilgilidir.

Praletarya diktatörlüğünün manası

Şimdi bu, proletarya diktatörlüğünün mefhumunu tetkik edelim. Proletarya diktatörlüğü yani bu halk hükümeti demokrasi

ve herkes için hürriyet demek değildir. İmtiyazları halk tarafından alınmış olan istismarcılar eski hale gelme teşebbüslerine girişmek yolunda serbest bırakılamazlar. Büyük kapitalistleri imtiyazları geri aldıktan sonra bütün hürriyetleri komirmek veya sui istimal etmek için kendi kaynaklarından serbestce faydalandırarak, kendi kendilerini serbestçe organize etmelerine müsaade ederek yeniden iktidar mevkiine geçmek hususunda onları kolaylıklar elde etmekte serbest bırakmak, halk için bir delilik olur.

Halk hükümeti, Halk düşmanları için ne bir demokrasi, nede bir hürriyet değildir. Bilâkis, bu hükümet tırnakları sökülmüş olan sınıfların tekrar eski imtiyazlarını elde etme yolunda girişecekleri her türlü teşebbüsü, her çareye baş vurarak, en büyük bir gayretle kırar, ezer. Mana ve vazifesi bu türlü olan bu hükümete bu sebeple diktatörlük adı verilir.

İstismar olunan eski sınıflara (İşçiler, köylüler, küçük tüccarlar, küçük halk tabakaları) gelince, proletarya diktatörlüğü, halk hükümeti bunlara, yalnız hürriyetleri en geniş manasile temin etmekle kalmaz, aynı zamanda hürriyetleri kullanma vasıtalarını da temin eder.

Demokrasiye formel, mahdut bir karakter vermiş olank apitalist hakimiyeti mademki ortadan kalkmıştır. Artık formel demokrasinin yerine verimli ve hakiki demokrasi geçer.

Anlaşılmış oluyor ki, proletarya diktatörlüğü hiç bir suretle işçi sınıfının cemiyetinin diğer halk tabakaları üzerine kurulmuş bir diktatörlüğü değildir, bilâkis bu eski istismarcı azlığın tamamen ortadan kaldırılması esası üzerine kurulmuş bütün bir halk hakimiyetidir. Fakat proletarya yani işçi sınıfı bu halk iktidarı üzerinde son derece mühim bir rol oynar; iktidar mevkiini elde etmek ve onu korumak için bütün halkın proletarya etrafında toplanmış olmasının ciddi ve haklı sebepleri vardır.

Proletaryanın rolü

Bu ciddi ve haklı sebepler nelerdir? İşçiler, köylülerden ve tüccarlardan daha mı zekidirler? Mesele ortaya bu şekilde konamaz.

Halk hükümetinde ilk sözün proletaryaya ait oluşunun haklı sebepleri şunlardır:
Birinci sebep; Proletarya kalabalık bir

sınıftır. Cemiyetin gelişmesile mütenasiben artar. Hatırlatmak lâzımdır ki, yüz sene içinde proletarya sayısı, Fransada on mîllî artmıştır.

İkinci sebep: Proleter daha toplu ve kesif ve binnetice daha iyi organize edilmiştir. Renault fabrikalarında 40,000 e yakın proleter aynı sendika etrafında toplanmıştır, aynı miktarda köylüyü bir tek blok halinde toplamak ve organize etmek nasıl mümkün olabilir?

Üçüncü sebep: Proletarya mütecanis bir sınıftır; Gerçi bütün proleterlerin gündelikleri aynı değildir, Fakat hepside bir tek usul ile, gündelik usuliyile istismar olunurlar. Bilâkis diğer sınıfların, meselâ köylülerin bir kısmı ziraat işçileridir, diğerlerinin bir kısmı bir patron hesabına, bir kısmı ise kendi hesaplarına çalışırlar; Bunlardan başka içlerinde çiftliği olanlar, ortaklıkla geçinenler, mülkiyeti kendilerine ait küçük toprağında yalnız başına çalışanlar ve nihayet kendisile birlikte bir veya bir kaç dündelikçi de kullananlar vardır. Birlik ve müessir bir mücadele şartı bakımından proletaryanın tecanüsü daha elverişlidir.

Dördüncü sebep: Proletarya kapitalist

zümre tarafından doğrudan doğruya istismar olunur. Tasarruf ettiği hiç bir şey yoktur. Marks sosyalist ihtilâlden bahsederken şöyle diyor.

«Proletaryanın bu işte kaybedecek zincirlerinden başka bir şeyi yoktur». Netice olarak, kapitalist zümreye karşı proletaryanın mücadelesi şu suretle karakterize edilebilir. Bu davada proletaryanın tereddüde düşmesi, cesaretle döğüşmemesi ve döğüşe devam etmemesi için hiç bir sebep yoktur.

Ve nihayet, proletarya, istihsal, umumî nakliyat ve âmme hizmetleri ve saire gibi başlıca iş merkezlerini işgal etmekte olması bakımından modern cemiyette kumanda mekanizmasını elinde tutmaktadır.

İşte bu kuvvetli ve haklı sebepler iktidarı elde etmek ve onu muhafaza etmek için bütün halkın iştirâk edeceği mücadelede kati rolün işçi sınıfına ait olduğunu gösterir.

Ve işte bunun için proletarya diktatörlüğünden bahsolunur.

Fakat yine tekrar edelim ki, Cemiyetin diğer sınıfları üzerinde bir işçiler diktatörlüğü asla bahis mevzuu olamaz; bahis mevzuu ancak proletarya etrafında birleşmiş bütün bir halk hükümetidir.

Lenin ve Proletarya Diktatörlüğü

Bu fikir, proletarya diktatörlüğünü bir birlik diye karakterize eimiş olan Lenin tarafından bir çok defalar aydınlatılmıştır.

Bu diktatörlük işçilerin öncüsü olan proletarya ile işçilerin proleter olmayan diğer tabakaları arasındaki sınıf birliğinin hususî şeklidir.

Lenin bundan başka, devlet ve ihtilâl eserinde proletarya diktatörlüğünün aşağıdaki karakter isteğini de vermiştir:

«Büyük halk ekseriyeti için demokrasi, halkı tazyik ve istismar edenlerin faaliyetinin kuvvet yoluyla durdurulması, diğer tâbirle bunların demokrasi dışında bırakılması demektir. Demokrasinin kapitalizimden komünizme geçiş devresinde maruz kaldığı değişiklik işte budur».

Bu suretle, Halk hükümeti ve proletarya diktatörlüğü nazariyesi karşısındaki marksî görüşü kayramış oluyoruz.

Fakat Halk hükümetinin şekilleri nelerdir? Şimdi de bunu göreceğiz.

Halk Hükümetinin Şekilleri

Halk bu şekilleri geçmiş zamanlarda ba-

şardığı ihtilâller ardınca aramıştır. İlk halk hükûmeti şeklini proletarya ihtilâllerinin birincisi olan Paris kommününde buluyoruz. Kommündeki devlet teşekkülleri burjuva hükümet teşekküllerine hiç bir suretle benze-
mez. Kommün tecrübesi evvelâ Marks, sonra Lenin tarafından etüd edildi ve Rusya'daki 1905, 1917 ihtilâlleri bu kommün tecrübesinden gelişme ve olgunluklarına yayan ilhamlar aldı.

1905 Rus ihtilâli sıralarında Sovyetler, işçiler, köylüler, askerler konseyleri gibi bütün halk teşekkülüşi doğdu.

1917 Rus ihtilâli ise Paris kommünü ve 1905 Rus ihtilâli tecrübelerini geliştirerek yeni bir devlet, baştan aşağı işçiler ve köylüler konseylerine, sovyetlere müstenit bir Halk hükümeti sistemi yarattı.

Sovyetler iktidarının Karakteristiği

Bir Sovyetin kuruluş ve işleyiş teferruatını tetkik etmek esas mevzuumuzun dışındadır. Bu hususta esaslı malûmat edinmek isteyenlerin « Bir Sovyet Nedir » adlı broşürü okuyabilirler. (1)

(1) Marcel Koch; Que'est-ce qu'un Soviet? Paris Bureau d'Editions, 1936.

Bizim burada tedkikine mecbur olduğumuz, bu yeni devlet şeklinin, Sovyetik şeklin esaslı karakteristiğidir.

Sovyetik iktidar, herşeyden evvel halkın âmme işlerine müessir bir surette iştirakini temin eder, bu nasıl oluyor?

Birinci derecede Sovyetik iktidar kapitalist istismarcıların ortadan kaldırılmasını ve halka verilmiş olan hakların, hürriyetlerin bir içtimai müsavatsızlık yoluyla tahdit veya imha edilememesi esasına dayanır.

İkinci derecede, Sovyetik iktidar tam ve mutlak bir umumî sistem tanır. Sovyetler birliğindeki umumî seçim cinsiyet ve milliyet farkları gözetmeksizin bütün vatandaşların rey hakkına sahip olmaları demektir, Hatırlanmalıdır ki, meselâ, Fransada irtica, Cezairde küçük bir yerde azlığa rey hakkı veren Violette projesine karşı hiddetle ayaklanmıştı. Halbuki Sovyetik iktidar evvelce müstemleke sayılan ve çarlık tarafından ağır muamele gören memleketler halkına Rus halkının haiz olduğu aynı seçim haklarını tanımıştır,

Üçüncü derecede Sovyetler devleti rey sahiplerinin kendi mümessilleri üzerinde kontrol icrası yoluyla halkın iktidare iştirakini

temin ediyor, bu her derecedeki halk mümessilleri siyasi vekâletini haiz buldukları halkın temayüll-rini gözetmeğe mecburdurlar. Aksi halde kendilerini geçmiş olan halk tarafından azlolunabilirler.

Dördüncü derecede, Sovyetler devleti kuvvetlerin ayrılması usulünü kaldırmıştır.

Diğer kapitalist memleketlerinde olduğu gibi Fransada da teşrii kuvvet ile icraî kuvvetin bir birinden ayrı oluşu bir çok hallerde halk iradesinin tesirsiz kalmasına yarıyor. Bu sebeple Fransız parlamentosu (Teşrii Kuvvet) bir çok sene evvel vergi kaçakçılığına karşı mücadele etmek maksadile vergi cüzdanları tesisi kanunu kabul etmişti. Fakat hükümet (İcraî Kuvvet) kuvvetlerin ayrılışı esasına dayanarak bu güne kadar bu kanunu tatbik etmedi. İşte Sovyetler iktidarı bu keyfi hareket usulünü kaldırdı.

Ve nihayet, Sovyetler iktidarı bütün halkı umumî hizmetleri doğrudan doğruya ifaya çağırabattır, Muhtelif derecelerdeki Sovyetler de halk mümessilleri mühim bir yekûn tutmaktadır. Bu Sovyetlerden başka umumî hizmetlerin muhtelif branşlarına göre faaliyet gösteren (Sehircilik, umumî sağlık ve saire gibi) bir çok iş şubeleri Sovyetler-

de âza olmyan vatandaşlara açık bulundurulmak suretiyle vaktiyle Lenin tarafından ifade edilmiş olan umumî arzuya cevap verilmiş oluyor:

«Her aşçının devlet idaresini öğrenmesini istiyoruz» .

Bu suretle Sovyetler devleti «Hususi İnsanlar Gurubu» na tahsis edilmiş bir devlet olmaktan çıkmış, imtiyazları alınmış kapitalist azlık hariç, daha ilk kuruluşundan beri bütün bir cemiyetin malı olmuştur.

Sovyetler devletinin, Halk hükümetinin başlıca karakteristiği işte bunlardır.

Proletarya Diktatörlüğünün Düşmanları

Sovyetler iktidarı tarafından tatbik edilmiş olan Proletarya diktatörlüğü Marksçı nazariyesi işçi sınıfı içinde bile şiddetli mücadele mevzuu oldu.

Biraz yukarıda büyük burjuvazinin kendi fikirlerini, kendi adamlarını Proletarya sınıfları arasına sokmakta nasıl kolaylıklar gördüğünü izah etmiştik.

Proletarya diktatörlüğünün nazariye ve tatbikatı ile oportünistler mücadele etti. Oportünistler içtimai sınıfları hiç nazara al-

maksızın umumî olarak ya demokrasi yahut diktatörlük meselesini ortaya attılar. Burjuva demokrasisi memleketlerinde, İngilterede, Fransada, Birleşik Amerikada oportünistler diktatörlük memleketlerine karşı ayaklanırken, halkın iktidar mevkiinde bulunduğu Sovyetler birliğini de Hitler Almanyası, Mussolini İtalyası gibi Faşist devletler safına geçirdiler.

Tatbikatta bu acaip demokrasi ve diktatörlük telakkisi neye müncer olur ?

İlk safı Almanyanın konması lâzımgelen bir çok büyük kapitalist memleketlerinde harp sonu neler geçmiş olduğunu tetkik edersek bunun neye müncer olduğunu görürüz.

Bu devirde büyük burjuvazi hakimiyetinin belli başlı bir idare şekli olan demokrasi müdafaasını ileri süren oportünistler tazyikler ve katliamlarla proletarya diktatörlüğüne yani kapitalist hakimiyetinin ilgasına karşı koyuyorlar. Almanyada demokrasi namına sosyal demokrat nazırlarından Noske ve Scheidemann Alman halkının en mükemmel şeflerinden Liebknecht ve Rosa Lüksembourg'un katli hadisesini ört bas ettiler.

Son zomlarda, Rusyada geçen muha-

keme, Rus sosyal - demokrati Don'un yine hiç şüphesiz demokrasiyi müdafaa ve S. S. C. B. Proletarya diktatörlüğü ile mücadele için, Sovyetler Birliğine karşı kapitalist devletlerin bir oyuncuğu olmakta nasıl tereddüt etmemiş olduğunu meydana koydu.

Bu misaller, oportünist telâkkilerin muvaffak olduğu taktirde kapitalistlerin emekçi halk üzerindeki hakimiyetini korumaya müncer olacağını isbat eder.

Anarşistler ve proletarya diktatörlüğü

Proletarya diktatörlüğünün nazariye ve tatbikatı anarşistlerde mücadele etti. Anarşistler, ister bir sınıfın işine yarasın, ister diğer sınıfların mağduriyetine mahal versin, umumiyetle devlet aleyhindedirler. Anarşistlerde oportünistler gibi devlet problemi ortaya koyarlarken cemiyeti teşkil eden sınıfları ve bu sınıfların mücadelelerini nazara almazlar. Binnetice, proletarya diktatörlüğüne karşı mücadele halindedirler. Bu telakkiiyi kıymetlendirmek için tatbikatta ne şekil aldığı tetkik etmek kâfidir. Sovyetler Birliğinde 1917 - 1921 sivil harbi sırasında ne olduğu görüldü. Bu devrede, imti-

yazları alınmış olan kapitalistler, yabancı kapitalist devletlerin yardımıyla Sovyetler Birliğine karşı silâhli mücadeleyi organize ettikleri zaman anarşist idarecilerin en meşhurları meselâ Mokhno müstakil Rus grupları arasında mücadele kampları teşkil ederek beyaz Rusların yabancı müdahale kuvvetleri yanında Sovyet iktidarına karşı harp ediyordu.

Görülüyorki, Anarşist telâkkiside oportünistlerinki gibi kapitalist hakimiyetini korumaya ve kurtarmaya müncer oluyor.

Tratski ve Paukhorine'nin Mazideki hakeket tarzları

Troçkizm, henüz Faşizmin şuurlu bir aleti olmadan önce, proletarya diktatörlüğünün nazariyesi ve tatbikatı ile mücadele ediyordu.

Köylülerin tab'an mürteci bir kitle teşkil ettiklerini, bu sebeple Sosyalizmin kuruluşuna iştirak edemeyecekleri fikrinde idi. Şu halde, Troçkistlere göre proletarya diktatörlüğü işçilerle köylülerin iş birliği olmasından ziyade işçi sınıfının cemiyetin diğer sınıfları üzerine kaba bir hakimiyeti olacaktı,

Bu görüş tarzı 1905 ihtilâlinde Troçkistlerin günlük parolası olan ve Lenin tarafından takbih edilen «İşçi Hükümeti» ne esas tutulmuştu.

Bir müddet sonra Troçkist Préobrajenski Troçkist görüşünü tarif ederken işçi sınıfı ile köylü dünyası arasındaki münasebeti bir süvari ile atı arasındaki münasebetle mukayese ediyordu. Troçkist nazariyesine göre, işçi sınıfı ancak köylü sınıfı üzerine atlayarak, köylüleri ezerek maksadlarına ulaşabiliyordu.

Böyle bir nazariyenin tatbiki halinde, hatta sınıf bakımından en fazla gelişmiş memleketlerde bile halkın en sarıh tabakalarından birini teşkil eden köylüyü kapitalist zümrenin kolları arasına atmaktan başka bir netice vermeyecek olan bir vâkı'a üzerinde fazla ısrara lüzum görmüyoruz. Görülüyorki Troçkist telâkkisi evvelece olduğu gibi, kapitalist hakimiyetinin korunmasına elverişli neticelere varmaktadır.

Maskeci yüzünden atılmadan ve doğrudan doğruya faşist kuvvetlerinin bir ajanı olarak cezalandırmadan önce, Buharin proletarya diktatörlüğü hakkındaki inkişaf ettirilmiş telâkkileri üzerinde de bir kaç söz söylemek lâzımdır.

Buharin nazariyeyi şöyle tutuyordu; İktidar proletarya ve halk tarafından elde edildikten sonra Sosyalizmin kuruluşundaki her muvaffakiyet sınıflar mücadelesine varacak, Proletarya diktatörlüğünü lüzumsuz kılacak, eski kapitalist elemanlar yok olacak.

Aksine olarak, Marksçı - Leninci olanlar ise, Sosyalizmin kuruluşundaki her başarının eski imtiyazlı sınıfların eski hale dönme teşebbüslerini hırslandıracağı, proletarya devletin kudretini artırmaya bu sebeple lüzum hasıl olacağı kanaatinde idirler.

Vakıalar, bizim görüş ve anlayışımızı haklı çıkarmıştır. Sovyetler Birliğinde, Sosyalizmin köylerdeki kuruluşunun ilk başarıları karşısında zengin köylü sınıfı olan kulaklar kollektif ziraat teşebbüslerini, bilhassa çift hayvanlarını seri halinde boğazlamak suretile bozmaya ve yeni ekonomi sisteminin zaferini tehlikeye düşürmeğe çalıştılar.

Düşman sınıf üzerindeki dikkat ve teyakkuzu terk ettiren Buharin'in nazariyesi eğer takip ve tatbik edilmiş olsaydı o da evvelce tahlil etmiş olduğumuz diğer telâkiler gibi, kapitalist hakimiyetinin geri dönmesine yol açmış olacaktı.

Hülâsa, isbat etmiş oluyoruz ki, Halk

hükümeti ve proletarya diktatörlüğü üzerindeki marksci olmıyan bütün nazariyeler, kati olarak, sermaye hakimiyetinin korunmasına elverişlidir.

III — Sovyetler Yeni Anayasasının Manası

1936 yılının son ayında Sovyetler birliğinde 1924 ana yasası yerini tutmak üzere yeni bir ana yosa hazırlanmış ve kabul edilmiştir.

Yeni bir ana yasaya ne lüzum vardı? 1924 ana yasası fenamı idi? Meseleyi bu şekilde mütalea muvafık değildir. Ana yasa, yeni devleti sevk ve idare eden kaidelerin ve bir memlekette ferdi hakların heyeti mecmuası bu memlekette mevcut içtimai münasebetlerin hukuki sahadaki akisleridir.

Bu içtimai münasebetler değişince, içtimai değişmeler husule geldikçe ana yasa artık bu içtimai münasebetlere uymaz ve yeni ihtiyaçları karşılayamaz.

S S. C. B. inde 1924 den 1936 ya kadar husule gelen meçhim miktarda içtimai ve iktisadi değişmeler sebeble yeni bir ana yasa haürlanmış ve kabul edilmiştir.

Sovyetler Birliğinde İktisadî ve İctimai Değişmeler

Sınıf değişmeler; 1936 da sınıf istihsal son derecede gelişmiş bir teknik esasa göre tamamen sosyalize edilmiştir; Bu istihsal harpten evvelki istihsalden yedi defa fazla bir seviyeye ulaşmıştır. İstihsal vasıtaları üzerindeki kapitalistlerin hususî mülkiyeti artık kalmamıştır.

Ziraat değişmeler; 1936 da ziraat son derece gelişmiş bir makineleşme esası üzerinde tamamen kolektifleştirilmiştir. İstihsalcı sınıf artık kalmamıştır.

Ticari gelişme: 1936 da ticaret tamamen devletin ve kooperatiflerin eline geçmiştir. Bu demektir ki, ihtilâlin ilk devresinde bazı şekiller altında devam eden istismarcı sınıfı ziraat ve sanayide olduğu gibi ticarete de tasfiye edilmiştir.

Hülâsa, S. S. C. B. inde 1936 yılı insanın insan tarafından istismarının ortadan kalkmış olduğunu gösterir.

Sovyetler Birliğinde sınıflar tablosu 1924 yılına nisbetle tamamen değişmiştir. İstismarcı sınıflar tamamen tasfiye edilmiş olmakla beraber, eski istismar edilen sınıflarda da değişmeler olmuştur.

S. S. C. B. inde işçi sınıfı artık, emeğini kapitalistlere satan ve bu kapitalistler için Plu - Valu yaratan bir sınıf değildir. Bilâkis her türlü istismardan kendini kurtarmış, sınıf istihsal vasıtalarına sahip olmuştur.

Köylü sınıfı artık, köy centilmenlerinin istismar ettiği bir sınıf değildir; bilâkis hürdür. Ziraat tesebbüslerin kolektif sahibidir. Sovyetler Birliğinde Sosyalist cemiyet her türlü sınıf ziddiyetlerini bertaraf ederek kurulmuş ve yükselmiştir.

İşte bu değişmeler sebebiyle yeni bir ana yasaya lüzum hasıl olmuştur.

Yeni ana yasanın manası

Bu ana yasa, Sovyetler Birliğindeki sosyalizm zaferinin mefhumudur. Yeni ana yasanın 4.ncü maddesi ile sosyalizmin yani büyük istihsal vasıtalarının ictimai mülkiyet prensibi tesbit edilmiştir:

«S. S. C. B. nin iktisadî esasını, kapitalist sistemin tasfiyesini, istihsal alât ve vasıtaları hususî mülkiyetinin ilgasını ve insanın insan tarafından istismarının ortadan kaldırılmasını müteakip tesis edilmiş olan sosyalist ekonomi sistemi ve istihsal alât ve vasıtalarının sosyalist mülkiyeti teşkil eder.»

İnsanın insan tarafından istismarının ortadan kaldırılması Şovyetler birliği ana yasasında en fazla demokrat görünen kapitalist memleketleri ana yasalarının tasavvur edemedikleri bazı hakların kabulüne imkân vermiştir. Meselâ, kapitalist rejime bağlı en demokrat ana yasa çalışma hakkını kabul ve ilân edememiştir. Çünkü kapitalist istihsal sistemi bizzat işsizliği doğurmaktadır. Bu hak S. S. C. B. i ana yasasının 118 inci maddesile kabul edilmiştir:

«S. S. C. B. vatandaşları çalışma hakkına yani çalışmalarının kemmiyet ve keyfiyet derecesine göre garanti edilmiş bir iş kabul etme hakkına maliktiler. Bu hak milli iktisat teşkilâtı ile, Sovyet cemiyetinin istihsal kuvvetlerinin devamlı çoğalmasıyla, iktisadî krizlerin bertaraf edilmesi imkânlarıyla ve işsizliğin tasfiyesile temin edilmiştir.»

Ve nihayet, Sovyetler Birliğinin Stalin ana yâsası hak ve hürriyetleri sadece ilân etmekle iktifa eden kapitalist demokrasileri ana yasalarından, bu hakları kullanmak ve bu hürriyetlerden faydalanmak için vatandaşlarına maddî imkânlar bahşetmek suretile temayüz eder. Burjuva demokrasinin mah-

dut ve formel karakteri izale edilmiş, onun yerine verimli ve hakiki demokrasi tahakkuk ettirilmiştir.

Demokrasinin bu yeni karakteristiği S. S. C. B. yeni ana yasasının 126 inci mad. desinde sarîh bir surette gözükmemektedir;

«İşçilerin menfaatlerine ve sosyalist rejiminin selâmetine matuf olmak üzere:

A) Söz hürriyeti, B) Matbuat hürriyeti, C) Toplantı ve miting hürriyeti, D) Sokaklarda geçiş ve tezahürat hürriyeti, S.S.B.C. vatandaşlarına kanunla garanti edilmiştir. Bu vatandaş hakları işçilerin ve teşekküllerinin emrine matbaaları, kâğıt stoklarını, umumî binaları, sokakları, posta ve elektrik muhabere vasıtalarını ve bu hakların tahakkuku için lüzumlu diğer maddî şartları haiz bulundurmamak suretile temin olunmuştur»

S. S. C. Birliğinde Seçim Sistemi

Eğer; aynı zamanda S. S. C. B. inde sosyalizmin başka bir zaferi olan doğrudan doğruya müsavi ve gizli umumî seçimin nasıl tesis edilmiş olduğunu öğrenirsek bu mevzuun tahlilini noksan bırakmış oluruz.

Herkes bilir ki, Kapitalizmin koruyucuları bu tadilâtı sosyalizmin bir geri çekilişi

gibi, burjuva demokrasilerinde mevcut olan şeyleri bir dönüş gibi gösterdiler.

Sosyalizm düşmanlarının bu iftiralarının hiç bir şeye müstenit olmadığını anlamak için bir saniye düşünmek kâfi gelir.

Filhakika, niçin yeni ana yasadan önce Savyetler Birliğinde rey hakkı herkesə bahşedilmiş değildi? Çünkü eski istismarcı sınıfların mümessilleri henüz tehlikeli olmak sıfatını kaybetmemişlerdi:

Umumî seçim usulünün tesisi dahilde, Sosyalizmin kapitalizme karşı kat'i zaferini ifade eder.

Niçin yeni ana yasadan önce herkesin müsavi reyi yoktu? Niçin işçilerin reyleri köylülerinkinden fazlaya sayılıyordu? Çünkü S. S. C. B. inde ekseriyet köylülerde idi. Sosyalizm içinde köylülerin bütünlüğü henüz kanaat verici halde değildi. Proleteryanın sevk ve idare rolünün teminat altına alınması lâzımdı. Seçimde umumî müsavatın tesisi Sovyetler Birliği köylerinde de sosyalizmin kati surette muzaffer olduğuna işarettir.

Ve nihayet, niçin ana yasadan önce rey gizli değildi? Çünkü sosyalizmin zaferinin her an tehlikeye düşürebileceği bir devirde gizli rey usulü halk düşmanlarının imtiyazlarından

mahrum edilmiş eski sınıfların ajanlarının izlerini gizlemeye elverişli idi.

Gizli rey usulünün tesisi sosyalizmin bu eski istismarcıların mümessillerine karşı artık zafer ve emniyet içinde bulunduğunu gösterir.

Doğrudan doğruya yani bir dereceli rey usulüne gelince, bu usul eskiden azlığın çokluk üzerinde bir hakimiyet aleti olan devletin hükûmetine geniş miktarda halk kitlelerinin iştirakini temin etmiştir.

IV — Sınıfsız Cemiyet ve devlet

S. S. C. B. misali, halkın diğer memleketlerde iktidar mevkiini ele geçirmemiş olması halinde de insanın insan tarafından istismarına, kapitalist hâkimiyete bir tek memlekette nihayet verilebileceğini isbat etmiştir.

Böyle bir memlekette, eski istismarcılar üzerinde halk hâkimiyetinin bir aleti olan devlet rolünün de artık eski istismarcıların sınıf olarak tasnif edilmesiyle sona ermesi icap eder.

Sosyalizmin kati zaferinin şartı.

Gerçi S. S. C. B. inde sosyalizmin iç zaferi dahili bakımdan sona ermiş sayılabilir, seditte bu S. S. C. B. inde sosyalizmin kati zaferine ulaşmış olduğunu ifade etmez. Bu no

demektir? Bu şu demektirki her ne kadar S. S. C. B. halk hükümeti tarafından idare edilmekte ve bu suretle sosyalizimin kurulmasına muvaffak olmakta ise de, S. S. C. B. içtimal musavatsızlığın, kapitalist hakimiyetinin hüküm sürdüğü, bilnetice umumiyetle kendine düşman memleketlerle çevrilmiş bulunmaktadır. İşte bu sebebi soviyetler birliğinde devlete yani sermayenin eski hale dönme teşebbüslerine karşı halkın başarılarını müdafa etmeğe halâ lüzum ve zaruret vardır. Bu müdafa yer değiştirmektedir, Soviyet devletinin dahili plânda kapitalistlere karşı artık yapacak bir işi kalmamıştır. Fakat bu müdafa plânı şimdi beynelmilel sahaya intikal etmiştir. Şimdi mücadele sosyalizimin muzaffar olduğu memleket ile kapitalizimin sapasağlam durduğu ve soviyetler birliğini yıkmayı arzu eden memleketler arasındadır.

Halk hükümeti rolünün bu şekil değişmesi, S. S. C. B. inde sabotajcılara ve soviyetler iktidarı düşmanlarına kadar açılmış olan muhakemeler safhâtı eyiden eyiye inceleince meydana çıkar. Bu davalardan birincileri umumiyetle, rus kapitalist ajanlarına karşı idi. Bu günkü muhakemeler ise entelans servisi gestapo yabancı polis ajanlarına karşı açılmaktadır.

Demek oluyor ki dahili düşmanlara karşı bir silâh olan proletarya diktatörlüğüne artık

lüzum kalmamıştır; fakat harici düşmanlara ve onların ajanlarına karşı bir silâh olan proletarya diktatörlüğüne olan lüzum ve zaruret elan bakidir. S. S. C. B. komünist partisinin 14 üncü konfransının bir kararı bu esaslı fikri şu suretle ifadenmiştir:

Burjuva münasebetlerinin eski hale gelmesine karşı tam bir garanti manasına gelen sosyalizimin katı zaferi ancak beynelmilel sahada kabil olabilir. Netice halkın iktidarı ele aldığı, insanın insan tarafından istismarının ortadan kaldırıldığı, sosyalizimin tamamen başarıldığı bir memleket, eğer kapitalist memleketler tarafından çevrilmiş bulunuyorsa mücadele nihayete ermemiş, ve halkın elde etmiş olduğu başarıların korunması binetice devletin vikayesi lüzumu daima mevcut demektir.

devletin kaldırılması şartları

Sosyalizimin beynelmilel zaferi ile sosyalizm memleketinin müdafaa aleti olan devletin rolü artık ortadan kaldırılmış olur.

Aynı zamanda sosyalist cemiyetinin gelişmesi onu daha üstün bir safhaya komünizm safhasına ulaştırır. Bütün içtimal gelişme safhası kısaca şu tarzda karakterize edilebilir:

1 — İş istihsalinin gelişmesi servetin tevziinde herkese ihtiyacı kadar formülün tatbikine imkân verecektir. Halbuki sosya-